

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind utilizarea benzii de frecvențe 470-790 MHz în Uniune

[COM(2016) 43 final – 2016/0027 (COD)]

(2016/C 303/18)

Raportor: domnul Raymond HENCKS

La 16 februarie 2016 și la ... , în conformitate cu articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Consiliul și, respectiv, Parlamentul European au hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind utilizarea benzii de frecvențe de 470-790 MHz în Uniune

[COM(2016) 43 final – 2016/0027 (COD)].

Secțiunea pentru transporturi, energie, infrastructură și societatea informațională, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 3 mai 2016.

În cea de a 517-a sesiune plenară, care a avut loc la 25 și 26 mai 2016 (ședința din 26 mai 2016), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 167 de voturi pentru și 3 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE aprobă propunerea Comisiei privind eliberarea coordonată, însoțită de un calendar definit, a noilor capacități disponibile în banda de frecvențe de 694-790 MHz (denumită „700 MHz”), de care pot beneficia operatorii de telefonie mobilă pentru a furniza servicii de comunicații pe suport radio în bandă largă în cadrul tehnologiei 4G avansate și a viitoarei tehnologii 5G, reducând, în același timp, decalajul digital geografic, printr-o mai bună acoperire a zonelor și o mai mare viteză de transmisie.

1.2. Se teme, totuși, ca prețul care rezultă din noua tehnologie utilizată pe frecvențele de 700 MHz și prețul de vânzare prin licitație al noilor capacități să nu atragă după sine, din perspectiva consumatorilor, sarcini suplimentare inaccesibile pentru o parte tot mai mare a populației și pentru anumite întreprinderi mici, până la punctul la care un număr mare de persoane vulnerabile riscă să ajungă în situația de a nu dispune de mijloace financiare pentru a participa la noua dinamică digitală. Prin urmare, CESE invită statele membre să pună în aplicare un regim de compensații, cu respectarea normelor UE privind ajutoarele de stat, cu scopul de a se evita orice nouă adâncire a decalajului economic.

1.3. Caracteristicile fizice ale propagării undelor radio în banda de 700 MHz vor relansa probabil dezbaterile privind potențialele efecte asupra sănătății ale expunerii la câmpuri electromagnetice. CESE își reînnoiește invitația ⁽¹⁾ adresată Comisiei de a-și continua activitățile în acest domeniu, cu respectarea principiului precauției, în special în cazurile în care sunt necesare cercetări mai ample.

1.4. CESE solicită statelor membre ca, atunci când acordă drepturi de utilizare a benzii de 700 MHz pentru servicii de comunicații electronice pe suport radio în bandă largă, să se asigure că diferitele rețele de transport public dispun de canalele necesare pentru a asigura o bună acoperire.

⁽¹⁾ JO C 242, 23.7.2015, p. 31.

1.5. În sfârșit, având în vedere faptul că unele state membre au alocat deja prin licitație noile capacități de frecvență și au demarat deja procedura națională de utilizare a acestor capacități, CESE invită Comisia să monitorizeze foarte îndeaproape evoluția și să intervină, în cadrul competențelor sale în materie, în cazul apariției celui mai mic risc de fragmentare a pieței unice.

2. Introducere/Context

2.1. După renunțarea la televiziunea analogică terestră și trecerea la televiziunea digitală terestră, tehnologiile ocupă un spectru de frecvențe cu mult mai restrâns decât tehnologia analogică și s-au realizat economii substanțiale în ceea ce privește lărgimea de bandă (aproximativ 18 % din resursele totale) care rezultă din eliberarea anterioară a dividendului digital pentru comunicațiile mobile în banda de 800 MHz.

2.2. Spectrul utilizat în prezent de televiziunea terestră se situează în frecvențele joase ale benzii denumite UHF (470-862 MHz), care au caracteristici fizice de propagare a undelor radio mai robuste (o atenuare mai redusă decât în cazul celor de frecvență mai înaltă).

2.3. Aceste frecvențe sunt caracterizate de un semnal la o distanță mai mare și de o mai bună capacitate de penetrare, fiind deosebit de potrivite pentru acoperirea zonelor rurale și difuzarea în clădiri. Eliberarea unor frecvențe joase, foarte valoroase pentru comunicațiile mobile bidirecționale ultrarapide în bandă largă, se dovedește avantajoasă atât în ceea ce privește costurile construcției rețelelor (deoarece necesită un număr mai mic de emițători sau stații de transmisie), cât și în planul finanțelor publice, prin vânzarea drepturilor de utilizare a acestor frecvențe către operatori, în conformitate cu normele detaliate stabilite de autoritățile de reglementare în domeniul telecomunicațiilor. Acesta este motivul pentru care frecvențele respective sunt uneori denumite „frecvențe de aur”. Operatorii de comunicații mobile și cei din domeniul audiovizual se află în concurență în ce privește alocarea acestor frecvențe de către autoritățile publice.

2.4. În prezent, banda de 470-790 MHz este utilizată la difuzarea serviciilor mass-media audiovizuale, inclusiv a celor de televiziune terestră digitală, precum și pentru producția de programe și pentru evenimente speciale („echipamente PMSE”, cum ar fi microfoanele fără fir și dispozitivele intraauriculare utilizate în spectacole pentru transmiterea indicațiilor de regie în studiourile TV). Frecvențele utilizate în prezent pentru ultima generație a tehnologiilor de comunicații mobile sunt benzile de 800 MHz, 900 MHz, 1 800 MHz și 2 600 MHz.

2.5. Conferința mondială pentru radiocomunicații din 2012 a decis să aloce o mare parte a spectrului de frecvențe eliberat în banda de 470-790 MHz (denumită „700 MHz”) în Europa și Africa pentru serviciile mobile în bandă largă.

2.6. Această alocare către serviciile mobile a benzii de 700 MHz, care oferă capacități de bandă largă suplimentare, răspunde pe deplin obiectivului programului multianual pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio (RSPP) al UE, potrivit căruia trebuie ca, până în 2020, persoanele fizice să ajungă să aibă la dispoziție o viteză de cel puțin 30 Mb/s.

2.7. Noua alocare a frecvențelor impune, potrivit estimărilor Comisiei, costuri pentru operatorii de televiziune, cauzate de tranziția de la norma de difuzare a televiziunii digitale MPEG-2 la MPEG-4 (de la 600 la 890 milioane EUR) și/sau HEVC (de la 450 la 660 milioane EUR), precum și consumatorilor, de ordinul a 40 până la 100 EUR suplimentari pe gospodărie pentru achiziționarea de decodoare sau adaptoare.

3. Sinteza propunerii de decizie

3.1. Propunerea urmărește să valorifice eliberarea capacităților din banda de 700 MHz pentru a armoniza aproape integral această bandă la nivel mondial, în special prin desemnarea și autorizarea coordonată a acestei frecvențe la nivelul UE. Pentru aceasta, vor fi necesare următoarele:

— armonizarea condițiilor tehnice pentru serviciile de comunicații electronice pe suport radio în bandă largă, bazate pe principiul neutralității tehnologiei și a neutralității serviciului;

- pentru statele membre, obligația de a adopta și a comunica întregii Uniuni foile de parcurs naționale privind reafectarea benzii de 700 MHz înainte de sfârșitul anului 2017 și, în același timp, de a încheia acordurile necesare privind coordonarea transfrontalieră a frecvențelor;
- adoptarea unui termen comun (până la jumătatea anilor 2020) pentru a pune la dispoziție capacitățile în banda de 700 MHz;
- obligarea statelor membre ca, înainte de iunie 2022, să autorizeze cesiunea de drepturi de utilizare a benzii.

3.2. În ceea ce privește benzile de frecvențe mai mici de 700 MHz, se urmărește:

- să se asigure disponibilitatea benzii de 470-694 MHz sau a unor porțiuni ale acesteia pentru furnizarea pe cale terestră a serviciilor mass-media audiovizuale, inclusiv a programelor cu acces liber, destinate unei audiențe de masă și pentru utilizare de către echipamentele PMSE audio pe suport radio, conform necesităților naționale în materie de radiodifuziune;
- să se efectueze, înainte de 2025, o evaluare a utilizării spectrului de frecvențe sub 700 MHz, în lumina rezultatelor Conferinței mondiale pentru radiocomunicații organizate de UIT, în 2023.

4. Observații generale

4.1. CESE salută alocarea capacităților din banda de 700 MHz pentru furnizarea de comunicații în bandă largă fără fir, păstrând, în același timp, o capacitate suficientă pentru televiziunea digitală terestră.

4.2. Comitetul salută și propunerea Comisiei privind eliberarea coordonată, însoțită de un calendar bine definit, evitându-se astfel punerea în aplicare „dezordonată”, în urma experienței negative legate de autorizarea spectrului de frecvențe eliberat în banda de 800 MHz după 2008, în lipsa unui calendar de punere în aplicare. În același timp, CESE sugerează Comisiei să asiste statele membre la încheierea la timp a acordurilor transfrontaliere cu țările vecine care nu sunt membre ale UE cu privire la spectrul de frecvențe, în vederea facilitării punerii la dispoziție a benzii de frecvență de 700 MHz pentru serviciile de comunicații electronice pe suport radio în bandă largă în cadrul pieței unice.

4.3. În ce privește operatorii de comunicații mobile, atribuirea capacităților de frecvență din banda de 700 MHz le permite ca pe termen mediu să se mențină la vârf pe piața comunicațiilor mobile, care tinde spre un sistem din a 4-a generație aprofundată și apoi spre a se deschide către a 5-a generație, aflată în prezent în etapa de testare, care va putea atinge viteze între 10 și 50 Gb/s. În ce privește consumatorii, tehnologia 5G va aduce un plus de viteză și o bandă mai largă, ceea ce va permite dezvoltarea internetului obiectelor, a materialelor video online, a aplicațiilor de e-sănătate, a hologramelor etc.

4.4. CESE constată cu satisfacție că viitoarea conectivitate prin intermediul benzii de 700 MHz este deosebit de adecvată pentru a asigura o mai bună acoperire a zonelor rurale, ceea ce va contribui la reducerea decalajului digital geografic.

4.5. Pe de altă parte, noua alocare a frecvențelor va genera un cost pentru consumatori, care va fi cu siguranță mai mare decât cel anticipat de Comisie (a se vedea punctul 2.7 de mai sus) deoarece nu numai costurile suportate de operatori, rezultate în urma modificării standardelor de codificare pentru televiziunea digitală, ci și prețul noilor capacități din banda de 700 MHz achitat de operatorii de telefonie mobilă pentru noile capacități din banda de frecvențe de 700 MHz se vor transfera asupra consumatorilor, care, pe lângă achiziționarea noilor decodoare/adaptoare de televiziune, vor trebui să se echipeze cu noi telefoane inteligente atunci când vor deveni funcționale serviciile mobile 5G.

4.6. Rezultă că prețul rezultat direct sau indirect din reatribuirea frecvenței de 700 MHz riscă să devină inaccesibil pentru o parte tot mai mare a populației, precum și pentru anumite întreprinderi mici care, în plus, plătesc deseori mai mult decât utilizatorii „integrați” pentru accesul digital, dat fiind că nu îndeplinesc condițiile din ofertele concepute în avantajul marilor utilizatori. Ca urmare, numeroase persoane vulnerabile nu se vor putea bucura de autonomia necesară pentru a putea să își valorifice drepturile, uneori accesibile doar prin tehnologia digitală, cum ar fi anumite prestații sau alocări pentru îngrijirea persoanelor în vârstă sau pentru tinerii în căutarea unui loc de muncă. Pentru a preveni orice nouă adâncire a decalajului economic și a garanta conectivitatea digitală universală, CESE invită statele membre să pună în aplicare, cu respectarea normelor UE în materie de ajutoare de stat, un regim de compensații în favoarea consumatorilor vulnerabili, astfel încât toți cetățenii să beneficieze de noua dinamică a mediului digital.

4.7. Caracteristicile fizice ale propagării undelor radio în banda de 700 MHz vor relansa probabil dezbateră privind potențialele efecte asupra sănătății ale expunerii la câmpuri electromagnetice. CESE își reînnoiește invitația ⁽²⁾ adresată Comisiei de a-și continua activitățile în acest domeniu, cu respectarea principiului precauției, în special în cazurile în care sunt necesare cercetări mai ample.

4.8. Propunerea de decizie impune statelor membre „să efectueze o evaluare la nivel național și să ia în considerare, atunci când acordă drepturi de utilizare a benzii de 700 MHz pentru serviciile de comunicații electronice pe suport radio în bandă largă, luarea de măsuri de asigurare a unui nivel înalt de calitate a acoperirii populației și teritoriului”. CESE consideră că, în acest context, operatorii vor trebui să dispună de canalele necesare pentru a asigura o bună acoperire comunicațiilor mobile ultrarapide în banda largă nu numai în zonele rurale, ci și la nivelul diferitelor rețele de transport public.

4.9. Având în vedere faptul că unele state membre au alocat deja prin licitație noile capacități de frecvență și au demarat deja procedura națională de utilizare a acestor capacități, CESE invită Comisia să monitorizeze foarte îndeaproape evoluțiile și să intervină în cazul apariției celui mai mic risc de fragmentare a pieței unice.

Bruxelles, 26 mai 2016.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

⁽²⁾ A se vedea nota de subsol 1.